

Förenta nationerna – starkare tillsammans

Förenta nationerna fyller i år 80 år. FN-stadgan trädde i kraft den 24 oktober 1945 och då var 51 stater medlemmar. Idag har antalet medlemsländer vuxit till 193.

FN fyller många viktiga funktioner i världen idag:

- hjälper och skyddar 139 miljoner människor som flyr krig, svält och förföljelse.
- tillhandahåller mat och hjälp till över 123 miljoner människor i mer än 120 länder och territorier.
- förser 45 % av världens barn med vacciner, vilket räddar 3 miljoner liv per år.
- samarbetar med 196 nationer för att hålla den globala temperaturökningen långt under 2 °C.
- upprätthåller fred med hjälp av 61 000 personer i fredsbevarande styrkor runt om i världen.
- motverkar den globala vattenkrisen som påverkar över 4 miljarder människor.
- skyddar och främjar mänskliga rättigheter globalt genom 80 avtal och deklarationer.
- väddar om 45 miljarder dollar i stöd för att täcka de humanitära behoven hos 186 miljoner människor.
- använder diplomati för att förebygga konflikter och bistår cirka 50 länder per år med deras valprocesser.
- skyddar över 22,5 miljoner människor med livräddande-, sexuell- och reproduktiv hälsovård.

Men stora delar av FN:s verksamhet är nu hotade.

FN finansieras både genom obligatoriska avgifter från medlemsstaterna och genom frivilliga bidrag från stater, mellanstatliga organisationer, företag och enskilda individer. Flera medlemsländer betalar inte sina avgifter i tid - i höst saknas fortfarande betalning från ett 60-tal stater. Sverige är dock ett av de länder som har betalat sin avgift inom tidsfristen.

Sedan över ett halvt sekel har FN uppmanat sina medlemsländer att avsätta 0,7% av sin bruttonationalinkomst till utvecklingsbistånd. Endast en handfull stater lever upp till den målsättningen – och trenden nu är tyvärr dessutom nedåtgående.

Egenintresset tar allt mer överhanden, samtidigt som behoven av FN:s insatser kanske är större än någonsin. Vi har alla höga förväntningar på FN, men vi måste också vara medvetna om de begränsningar som medlemsstaterna själva sätter upp genom regelverket, vetorätten i säkerhetsrådet och genom bristande resurser, både ekonomiska och personella.

Ett annat allvarligt problem är de övergrepp som stater på senare tid begår mot FN-stadgan och andra folkrättsliga verktyg. Rysslands krig mot Ukraina och Israels förbrytelser i Gaza är exempel. Hit hör också USA:s ekonomiska sanktioner mot domare i den Internationella brottmålsdomstolen (ICC), domare som utför sitt uppdrag för fred och rättvisa på uppdrag av 125 av FN:s medlemsstater.

Idag behövs en global folklig resning för att åter ge FN den styrka som fanns vid grundandet. Svenska FN-förbundet, tillsammans med flera andra organisationer och enskilda, är en del av detta viktiga stöd.

Vi uppmanar alla organisationer och individer att delta i det gemensamma arbetet för en fredlig värld, hållbar utveckling, mänskliga rättigheter och gemensamma lösningar på globala problem!

Sameer Lafta, ordförande i Sundsvall-Timrå FN-förening och Västernorrlands FN-Distrikt

Stig Löf, sekreterare i Sundsvall-Timrå FN-förening

Urban Jonsson, president i Sundsvalls Rotaryklubb

Per Dahlquist, medlem i Sundsvalls Rotaryklubb och ledamot i Sundsvall-Timrå FN-förening

Måna Wibron, ordförande i Folkkampanjen mot kärnkraft och kärnvapen, Sundsvall och kontaktperson för Kvinnor för fred, Sundsvall

Ulf Gustafsson, vice ordförande Folkkampanjen mot kärnkraft och kärnvapen, Sundsvall

Annika Strindlund, ordförande Klimataktion, Sundsvall

Åsa Forsberg Johansson, ordförande Sundsvalls Asylkommitté

Karin Gustavsson, ledamot i Sundsvalls Asylkommitté

Annika de Mello, medlem i Internationella föreningen 5 i 12, Härnösand

Ingrid Olauson, rebellmamma, Härnösand

Kerstin Langendorf, medlem i Svenska freds, Härnösand

Mauritz Glaumann, professor emeritus, Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, Gävle

Lise-Lotte Öhlén, medlem i Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, Arbrå

Gertie Gajner, medlem i Folkkampanjen mot kärnkraft och kärnvapen, Sundsvall och medlem i Kvinnor för fred, Sundsvall

Eva Goës, medlem i Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, Härnösand

Agneta Lögdquist Eriksson, medlem i Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, Östersund